

Õiguskantsler

Teie 03.04.2026 nr

Meie 04.05.2026 nr 7-4/261052/2603708

Vanemõpetaja karjääriastme omistamise tingimused

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole õpetaja karjääriastme omistamise küsimusega. Selgitasite, et Haridus- ja Teadusministeerium jagas tänavu veebruaris-märtsis [juhendmaterjali](#), milles oli kirjas: „Vanemõpetaja karjääriastme omistamise komisjon moodustatakse hiljemalt 1. septembriks 2026. Kui õpetaja esitab taotluse vanemõpetaja karjääriastme omistamiseks varem (nt kevadel 2026), siis tekib koolil või koolipidajal kohustus komisjon kokku kutsuda varem.“ Praegu kehtivas [juhendmaterjalis](#) ei ole enam mainitud kohustust kutsuda komisjon kokku enne 1. septembrit.

Kirjutasite, et õpetajad asusid varasemat juhendit arvestades tegutsema, et saada vanemõpetaja aste juba kevadel. Nüüd on aga selgunud, et koolid ei pea komisjoni enne 1. septembrit kokku kutsuma. Leiate, et õpetajate lootusi on petatud, sest nad on pidanud ministeeriumi eksitava info tõttu asjata pingutama.

Mõistan Teie nõrdimust. Veebruaris koostatud juhendis on tõepoolest selgitatud, et kui õpetaja taotleb vanemõpetaja karjääriastme omistamist varem, näiteks tänavu kevadel, siis tuleb koolil või kooli pidaja komisjon kokku kutsuda juba enne tähtaega.

Paraku oli see ekslik väide, sest Vabariigi Valitsuse 19.02.2026 määrus (edaspidi: määrus) nr 26 „[Karjääriastmete nimetused ja palgakoeffitsiendid ning karjääriastmete omistamise tingimused](#)“ sellist kohustust ei sätesta. Selle määruse § 15 lõikes 3 on kirjas, et kooli pidaja või pidaja volitusel kooli direktor peab vanemõpetaja astme omistamiseks moodustama määruse §-s 7 nimetatud komisjoni hiljemalt 1. septembriks 2026. a. Seega on komisjoni moodustamisega aega kuni 1. septembrini.

Kuigi pole teada, millal täpselt veebruari juhend koostati (kas see oli enne või pärast määruse kehtestamist 19.02.2026), ei oleks saanud selles anda selgitust, et komisjon tuleb kokku kutsuda enne 1.09.2026 ka siis, kui juhendmaterjali avalikustamise ajal määrus veel ei kehtinud. Nimelt on juhendis viidatud Vabariigi Valitsuse õigusakti (ilmselt 19.02.2026 määruse projekt) tekstile (lk 17), millest juhend lähtub. Selles õigusakti projektis on sarnaselt 19.02.2026 kehtestatud määrusele § 15 lg 3, mille järgi peab kooli pidaja või pidaja volitusel kooli direktor moodustama komisjoni hiljemalt 1. septembriks 2026.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Haridus- ja Teadusministeerium vastas õiguskantsleri nõuniku järelepärimisele, et veebruari juhendit koostades ei arvestatud asjaolu, et määrus annab kooli pidajale õiguse kasutada ette nähtud üleminekuaga.

Juhend ei ole siiski õigusakt ja sellega ei saa anda õigusi ega panna kohustusi. Samas, kui Haridus- ja Teadusministeerium annab juhendi, siis on arusaadav, et inimesed, keda see puudutab, usaldavad juhendis öeldut ega pea selles kahtlema. Ametiasutusel tuleb toimida kooskõlas hea halduse põhimõttega (Eesti Vabariigi põhiseaduse § 14) ja seega tuleb hoiduda inimeste eksitamisest ka siis, kui antakse selgitusi või soovitusi.

Kahju, et veebruari juhendis on loodud mulje, nagu tuleks komisjon moodustada ka enne 1. septembrit 2026, kuid praegu ei ole enam võimalik seda olematuks teha. Aprillikuus antud juhendis on viga parandatud.

Saadan selle kirja koopia Haridus- ja Teadusministeeriumile, et ministeerium arvestaks juhtunut ja väldiks edaspidi eksitavate selgituste andmist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks (avaldaja isikuandmeteta): Haridus- ja Teadusministeerium